

METODIKA

záchrany srnčat

Technické podmínky

Vypracovali: Ing. Vlastimil Nevrkla a Ing. František Frola

2025

Vydal: EKOPLANT, s.r.o.

OBSAH

1.	Úvod	2
2.	Vymezení pojmů	2
3.	Zapachování travnatých porostů určených k senoseči	3
	3.1 Materiálové vybavení	3
	3.2 Postup v období vyhledávání míst pro kladení srnčat do 15.4. metoda PREVENCE	3
	3.3 Kombinace metody PREVENCE s využitím dronu	3
	3.4 Postup v období před senosečí-metoda RYCHLÁ AKCE	3
4.	Vyhodnocení akce	3
5.	Ochranné pomůcky	4
6.	Závěr	4
7.	Zdroje	4

1. ÚVOD

Každým rokem uhynie při senoseči kolem 60.000 srnčat. Vychází se z platné právní úpravy Zákona o myslivosti č. 449/2001 Sb., který v §8 odst. 2 stanoví povinnost každého, kdo vstupuje se svou činností do přírody, počínat si tak, aby nedocházelo ke zbytečnému ohrožování nebo zraňování zvěře a k poškozování jejich životních podmínek. Tato povinnost je dále konkretizována v §10 odst. 2, který stanoví, že při obhospodařování pozemků, jejich ohrožování při pastvě a podobně jsou vlastníci popřípadě nájemci pozemků povinni dbát, aby nebyla zvěř zraňována nebo usmrcována. Tím se podle §10 odst. 3 myslí povinnost vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků oznámit s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací a pokud je to možné, provádět sklizňové práce tak, aby zvěř byla vytlačována od středu sklizeného pozemku k jeho okraji. Při vlastní sklizni musí zemědělci dbát na to, aby nedošlo ke zraňování a usmrcování srnčat.

Na tyto povinnosti zemědělců navazují povinnosti uživatelů honiteb. Již z obecné povinnosti uvedené v §8 odst. 2 a povahy myslivecké činnosti je zřejmé, že uživatelé honiteb musí učinit potřebná opatření k záchraně zvěře, jak zdůrazňuje §11 odst. 2. Prakticky se jedná o vyhledávání srnčat na pozemku určeném k sečení a jejich vyhánění, resp. odnášení mimo ohrožení, nebo o instalaci plašičů různých typů. Obecnou povinnost provádět a zajišťovat opatření na ochranu zvěře má stanovenou i myslivecký hospodář dle §35 odst. 5 písm. h) mysliveckého zákona.

Cílem této metodiky je sjednotit postup zapachování travních a píceňářských porostů určených na seno a tím podstatně omezit kladení srnčat na tyto plochy.

2. VYMEZENÍ POJMŮ

Plán rozmístění pachových nosičů na travních porostech – z mapy se zobrazí plocha pozemku určeného k sečení nebo sklizni pícnin a z této plochy se stanoví postup zapachování. Vypočte se potřeba nosičů a koncentráty pachové látky dle zjištěné plochy pozemku. Na ochranu 1 ha plochy je třeba 9 ks nosiče BIO10-S.

Biodegradabilní nosič pachové látky BIO10-S – je speciálně vyvinutý pro injektáž koncentráту pachové látky (patent EU a CZ), který má otevřené póry zabezpečující vysoký difuzní koeficient a tím i maximální účinnost pachové látky. Nosič je šetrný k životnímu prostředí ve smyslu zákona č. 17/1992 o životním prostředí, na vzduchu za daných meteorologických podmínek teploty a vlhkosti je stabilní, není toxický a neemituje cizorodé látky do životního prostředí.

Koncentrát pachové látky PACHO-LEK® - na záchranu srnčat – obsahuje účinnou látku, která imituje pach predátora, která brání srnkám v kladení srnčat na vybranou plochu, srna si místo ke kladení srnčat velmi pečlivě vybírá. Koncentrát splňuje podmínky zákona č. 17/1992 o životním prostředí a zákona č. 324/2016 o biocidech, je zařazen do seznamu biocidů viz Oznámení.

3. ZAPACHOVÁNÍ TRAVNATÝCH POROSTŮ URČENÝCH K SENOSEČI

3.1 Materiálové vybavení

- **Nosič BIO10-S** – nepravidelný tvar o rozměru 25 x 45 x 35 mm, viz kapitola 2
- **Koncentrát pachové látky PACHOVÝ OHRADNÍK – STOP SRNČATŮM** – viz kapitola 2

3.2 Postup v období vyhledávání míst pro kladení srnčat do 15.4. metoda „PREVENCE“

Na základě informací zemědělců o travních porostech, polích s jetelem a vojtěškou, které jsou určeny ke sklizni se vypracuje plán termínů postupného zapachování. Na daném pozemku se zvolí místo, které je na nejvyšším bodě, z tohoto bodu se vyjde a v odstupech po 40 m se položí nosič BIO10-S s injektovaným koncentrátem pachové látky na povrch pozemku a takto se postupuje až k okraji pozemku na obě strany. Od tohoto bodu se odkrokuje 40 m doleva a doprava a rovnoběžně se pokračuje zpět k pokládání pachových nosičů. Takto se postupně zapachuje celý pozemek, doporučuje se zapachovat okraje louky.

Na 1 ha je potřeba 9 nosičů. Do nosiče se injektuje koncentrát pachové látky ve 3 bodech stiskem aplikátoru po dobu cca 1 vteřiny. Zapachování je doporučeno provádět do 15.4., výhodou je, že travní porost je nízký, a tudíž plocha pozemků je přehledná.

3.3 Kombinace metody „PREVENCE“ s využitím dronu

Jedná se o nejmodernější metodu s využitím dronu jako kontroly po zapachování pozemku viz odst.3.2. Kontrola pozemku pomocí dronu se provádí do 30.5.. Podmínkou úspěšné účinnosti koncentrátu pachové látky je jeho aplikace zapachování do 15.4..

3.4 Postup v období před senosečí metoda „RYCHLÁ AKCE“

Tento postup volíme minimálně 3 dny před senosečí. Koncentrát pachové látky se aplikuje pomocí delší trubičky přímo na zem (koncentrát je šetrný k přírodě), kde má dostatečnou účinnost k tomu, aby pach přinutil srnu k odvedení mobilního srnčete. Vždy záleží na tom, v jakém biologickém stádiu vývoje se srnče nachází a jestli to zvládne samo. Nevýhodou této metody je nárok na dostatečné personální zajištění (myslivci, dobrovolníci k vynášení srnčat z porostů). Roli hraje i počasí, které může zemědělce odradit od senoseče a potom se musí vše organizovat rychle a znovu.

POZOR! Již se nemusí používat svitky dřevité vlny jako nosiče, šetří se práce a náklady za svitky a hlavně se posléze nekontaminují pachem balíky sena.

4. VYHODNOCENÍ AKCE

Doporučuje se, aby každá akce senoseče travního porostu byla vyhodnocena, to znamená, že je třeba uvést počty zjištěných uhynulých srnčat v porostech ošetřených a neošetřených, jedině tak je možno statisticky vyhodnotit účinnost této metody pro její zdokonalení.

Doporučujeme použít metodu PREVENCE v období do 15.4., před kladením srnčat, dle zkušeností a referencí mysliveckých spolků z minulých let.

5. OCHRANNÉ POMŮCKY

- brýle nebo štít
- pracovní oděv
- gumové rukavice, nejlépe slabé laboratorní (chemické)
- pracovní obuv

6. ZÁVĚR

Tato metodika je realizována v mnoha honitbách s vysokým účinkem ochrany srnčat proti posečení. Je šetrná k životnímu prostředí a netoxická ke složkám biotopu, nevyžaduje větší počet myslivců nebo dobrovolníků pro vynášení srnčat z travních porostů.

7. ZDROJE

- zákon č. 449/2002 Sb., ve znění zákona č. 277/2019 Sb. o myslivosti v platném znění
- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí v platném znění
- zákon č. 185/2001 Sb., ve znění zákona č. 45/2019 Sb., o odpadech (účinnost od 1. 1. 2020) v platném znění
- zákon č. 324/2016 o biocidech v platném znění
- bezpečnostní list podle Nařízení EP a Rady ES č. 1907/2006 ve znění Nařízení komise (EU) 2015/830 z 1. 9. 2018